

Наталія Шульга
кандидат педагогічних наук, доцент
Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини
(Умань, Україна)

МІЖДИСЦИПЛІНАРНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН У НАВЧАННІ СТУДЕНТІВ З ЕТНІЧНИХ МЕНШИН

Полікультурна освіта вищих навчальних закладів Великої Британії реалізується через міждисциплінарний навчальний план, який об'єднує декілька предметів в один активний проект та організує різні аспекти навчального плану у значущу асоціацію. У міждисциплінарному навчальному плані заплановані процеси навчання надають студентам не лише уявлення про моделі, системи та структури певного знання, але й мотивують студентів до створення нових моделей, систем та структур навчання.

Д. Скварс визначає міждисциплінарний курс як такий, що складається з однієї або двох дисциплін, що викладаються у свідомому відношенні одна до одної [4, с. 7]. Г. Якобс натомість визначає міждисциплінарний навчальний план як знання, які свідомо використовують методологію та мову однієї з дисциплін з метою дослідити її головну тему, проблеми та досвід [2, с. 8].

Трансформація навчального плану у міждисциплінарний навчальний план відбувається за такими критеріями: студенти з етнічних меншин досліджують численні дисципліни за допомогою ґрунтовного їх вивчення або з допомогою інших підходів, які безпосередньо зосереджені на студентах; студенти опановують загальні навички, поняття та ідеї дисциплін, використовуючи навички розуміння, написання й читання через дисципліни; встановлюють зв'язки між різними дисциплінами, шукають рішення як засіб участі в реальних ситуаціях, застосовують знання до різних аспектів навчання; межі навчального плану та його тематика – це принципи організації полікультурної освіти, навколо яких і побудований цей навчальний план, наприклад, дисципліна «Людські суспільства» об'єднує зміст різних галузей освіти (академічне навчання, мистецтво, професійно-технічні програми); студенти з етнічних меншин

розуміють, що викладачі працюють у різних предметних галузях й відзначають у них подібні особливості; вони використовують матеріали й ресурси, включаючи праці професійних експертів та комп'ютерні мережі, а не просто підручники; студенти з етнічних меншин працюють у гнучких спільних групах, для вирішення проблем й аналізу текстів, демонструючи розуміння завдання або поняття у різний спосіб; у викладачів є загальне планування дисциплін для спільної співпраці, планування або викладання [1].

Оновлення полікультурного навчального плану вимагає дослідження змісту чинного навчального плану, педагогічних знань та навичок викладацького складу, навчальної та академічної політики освітнього закладу і пристосування цих аспектів до полікультуралізму в цілому. Такий процес може вимагати участі викладачів у полікультурних семінарах щодо оновлення навчального плану, аналіз і реструктуризацію змісту курсу та методів навчання, підтримки від колег і академічного середовища та змін у власній особистості.

Очікування, покладені на курси міждисциплінарного навчання, відображають знання та навички, які студенти повинні розвивати та демонструвати в аудиторній роботі та при написанні тестових завдань, а також у різних видах діяльності, де їхні навчальні досягнення оцінюються. Очікування у міждисциплінарному навчанні організовані за трьома різними, проте взаємопов'язаними ланцюгами:

Теорія і заснування. Встановлення зв'язків серед дисциплін, котрі розширюють знання і можливість вирішувати проблеми поза межами окремих дисциплін студентів. Студенти повинні досліджувати знання, навички та структури цих дисциплін, так само як і фундаментальні знання і навички напрямів і методів міждисциплінарного навчання. Досліджуючи міждисциплінарні теорії та перспективи, студенти можуть розвивати суттєві навички розуміння, які допоможуть їм ефективно співпрацювати і спілкуватися, планувати реальні завдання, досягати глибшого розуміння проблем.

Процеси і методи дослідження. У розумінні напрямків міждисциплінарного навчання студенти можуть все більше й більше

порівнювати та застосовувати різні процеси і технології для окреслення питань, вирішення проблем, синтезу результатів та генерації нових ідей. Вони навчаються розвивати систематичні навички дослідження, що зосереджуються на аналізі та синтезі інформації, яка знаходиться у широкому діапазоні ресурсів.

Інтеграція, оцінювання, дія та наслідки. Можливість проаналізувати проблеми і синтезувати різні види інформації; студенти можуть краще оцінити власні результати дослідження. Вони навчаються працювати і разом і, водночас, незалежно один від одного, досягаючи інноваційних міждисциплінарних результатів. Студенти можуть досліджувати вплив міждисциплінарного навчання на їхній особистий розвиток та можливості кар'єрного зросту і застосовувати стратегії, пов'язані із різними дисциплінами, щоб вирішити проблеми та віднайти нові можливості у навчанні [3, с.9].

Ефективне міждисциплінарне навчання характеризується такими ознаками: може набувати форм індивідуальних одноразових проєктів або довших курсів навчання; планується за чіткими цілями; засноване на досвіді та результатах із різних сфер та предметів навчального плану; забезпечує прогрес у розвитку знань, умінь, навичок та розуміння; може забезпечувати можливості для змішаних методів навчання [5, с. 11].

Отже, у педагогіці вищої школи Великої Британії розрізняють два види міждисциплінарного навчання, які на практиці часто перехрещуються: 1 навчання, спрямоване на розвиток усвідомлення й розуміння зв'язків та відмінностей між предметними сферами та дисциплінами (може здійснюватися через навички і методи роботи, мислення й дискусії або через окремі аспекти дисципліни); навчання з різних дисциплін для дослідження тематики або ряду питань, що покликані вирішувати проблеми, або можуть бути використані для виконання проєкту після завершення навчання.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Interdisciplinary Curriculum [Electronic resource]. – URL: <http://www.essentialschools.org/benchmarks/9> (Last accessed: 03.03.2019)
2. Jacobs H. H. Interdisciplinary curriculum: Design and Implementation. Educational Horizons / H. H. Jacobs. – Alexandria, VA : Association for Supervision and Curriculum Development, 1989. – 97 p.
3. Mitchell B. Multicultural Education: an international guide to research, policies and programs / Bruce M. Mitchell and Robert E. Salsbury. – Westport, CT: Greenwood Press, 1996. – 354 p.
4. Squires G. Interdisciplinarity: A report by the Group for Research and Innovation in Higher Education / G. Squires. – London: The Nuffield Foundation, 1975. – 215 p.
5. The Scottish Government. Curriculum for excellence. Building the curriculum 3. A framework for learning and teaching, 2008. – 50 p.